

Datum

2025-03-10

Dnr Forte

2025-00003

Dnr Utbildningsdepartementet

U2024/02810

Remissyttrande över Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering (U2024/02810)

Forskningsrådet för Hälsa, arbetsliv och välfärd, Forte, har erhållit rapporten Nationell stödfunktion för ansvarsfull internationalisering (UHR 2024:4) för yttrande.

Forte ställer sig bakom förslaget att en nationell stödfunktion inrättas under 2025, men anser att det behöver föregås av ett beslut om nationella riktlinjer. Vidare anser Forte att det är viktigt att stödfunktionen har en genomtänkt organisatorisk modell samt ett tydligt definierat uppdrag där det ingår att vara nod för Sveriges internationella samverkan på området. Fortes synpunkter utvecklas vidare nedan.

Nationella riktlinjer behövs för att ge stödfunktionen en samlande och styrande kraft.

Forte delar uppfattningen att Sverige har mycket att vinna på ett samlat och koordinerat förhållningssätt med ett aktivt kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring internationalisering inom högre utbildning, forskning och innovation. Samordningen leder till ökad kunskap och medvetenhet och stärkt förmåga att agera ansvarsfullt i frågor som rör internationalisering.

I vårt tidigare remissyttrande över regeringsuppdragets delrapportering, i september 2024, välkomnade Forte förslaget om ett nationellt system med riktlinjer för ansvarsfull internationalisering i tre nivåer med en övergripande nationell policy, vägledande nationella riktlinjer och mer aktörspecifika riktlinjer. Forte pekade på värdet av vägledande nationella riktlinjer för olika aktörer att samlas kring och ser detta som den naturliga basen för en stödfunktion.

I föreliggande rapport lyfts samverkan mellan olika aktörer fram som viktig förutsättning för att stödfunktionen ska kunna uppfylla sin funktion. Forte menar att beslutade

nationella riktlinjer skapar incitament hos olika aktörer inom högre utbildning, forskning och innovation att samlas och dela erfarenheter och kunskap inom prioriterade områden.

En myndighet - inte flera i samverkan - bör ha ansvar för att bemanna och driva stödfunktionens kansli.

I rapporten föreslås stödfunktionen organiseras enligt en samverkande modell där flera myndigheter tillsammans får i uppdrag att etablera och driva stödfunktionen. Ett strategiskt råd föreslås inrättas för att ange den strategiska inriktningen.

Forte förordar en modell där en myndighet ansvarar för att bemanna och driva kansliet. Forte anser att det ger ökad tydlighet och underlättar det praktiska arbetet och beslutsfattandet. Engagemang från flera myndigheter kan säkras genom att dessa ingår i ett strategiskt råd och vid behov kan utpekade myndigheter ges i uppdrag att bistå kansliet med kompetens inom särskilda områden. Forte stödjer förslaget om ett särskilt samverkansråd för säkerhetsfrågor.

Vidare anser Forte att det är viktigt att stödfunktionens tjänster och roll är tydliga för alla och att funktionen har tillräckligt med resurser för att kunna tillhandahålla ändamålsenligt stöd snabbt nog för att möta målgruppernas behov.

Låt stödfunktionen utgöra svensk nod för internationell samverkan kring ansvarsfull internationalisering inom och utanför EU.

I rapporten nämns ett antal befintliga uppdrag inom forskningsfrågor som angränsar till ansvarsfull internationalisering, där uppdrag som idag sköts av forskningsfinansierande myndigheter bedöms ha störst potential när det handlar om att skapa synergier och effektiv hantering.

Forte delar bedömningen med myndigheterna i uppdraget att det finns ett stort mervärde i att stödfunktionen har en nära koppling till angränsande uppdrag och den policyutveckling som pågår inom EU bland annat med anledning av rådsrekommendationen om ökad forskningssäkerhet, och att det är ett starkt argument för att ansvaret för stödfunktionen läggs på en statlig FoI-finansiär. Med en sådan organisation är det naturligt att det ingår i stödfunktionens uppgifter att vara nod för internationell samverkan, inklusive EU-samordning, i frågor kring ansvarsfull internationalisering, vilket i sin tur ger en värdefull omvärldsbevakning och internationellt erfarenhetsutbyte som kan föda in i sak i stödfunktionens arbete.

Med stödfunktionen placerad hos en forskningsfinansierande myndighet blir det dock än viktigare att stödfunktionens tjänster utformas i nära samarbete med målgrupperna för stödet vid lärosätena.

Forte förordar att stödfunktionen byggs upp successivt i nära samarbete med målgrupperna för stödet, och att man redan från början planerar in hur stödfunktionens arbete, inriktning och nytta ska följas upp årligen.

I detta ärende har generaldirektör Jonas Björck beslutat efter föredragning av forskningssekreterare Tove Hammarberg.

Jonas Björck

Generaldirektör